

Ο νέος Δρόμος του Μεταξίου: επιρροή made in China στην Ευρώπη

«Laissez donc la Chine dormir...car lorsque la Chine s'éveillera, le monde entire
tremblera»

«Ας κοιμηθεί η Κίνα, γιατί όταν η Κίνα ξυπνήσει, όλος ο κόσμος θα τρέμει»

Napoleon Bonaparte, 1816.

1. Εισαγωγή

Το Belt and Road Initiative (στο εξής BRI) αποτελεί τη σημαντικότερη πρωτοβουλία για τη διατήρηση και διεύρυνση της οικονομικής μεγέθυνσης, αλλά και της κινεζικής ισχύος και επιρροής. Δρομολογήθηκε το 2013 από τον Xi Jinping για να προωθήσει την οικονομική ολοκλήρωση και διασύνδεση υποδομών, εμπορίου, επενδύσεων, χρηματοπιστωτικού τομέα και διαπολιτισμικής ανταλλαγής στην Ασία, την Ευρώπη και την Αφρική. Ειδικότερα, το BRI έχει δύο κύριους άξονες: το «Belt» (Ζώνη)¹ ο οποίος εκτείνεται από την Κίνα στην Ευρώπη μέσω Ρωσίας και Κεντρικής Ασίας και το «Road» (Θαλάσσια οδός)², που διέρχεται από τον Ειρηνικό και τον Ινδικό Ωκεανό στην Αραβική και Μεσόγειο θάλασσα, καταλήγοντας στη Β. Ευρώπη. Λαμβάνει μορφή μέσα από διαφορετικές αλλά συνδεδεμένες επενδύσεις σε: αγωγούς φυσικού αερίου και πετρελαίου, δρόμους, σιδηροδρόμους, λιμάνια και τηλεπικοινωνίες. Σε πολιτικό επίπεδο, η Κίνα επιδιώκει μέσω του BRI την μείωση της εξάρτησης από την Παγκόσμια Τράπεζα³ και την γεωπολιτική αναβάθμιση του ρόλου της στο διεθνές σύστημα. Συγκεκριμένα, φιλοδοξεί να προωθήσει μια νέα παγκόσμια τάξη που θα εδράζεται στην εδαφική και θαλάσσια συνδεσιμότητα και επικοινωνία, μια διεθνή διακυβέρνηση βασισμένη στον πολύ-πολιτισμό και τον πολυμερισμό⁴.

¹ Επιχειρεί να αναβιώσει τον παλιό «Δρόμο του Μεταξίου». Hart-Landsberg, M. 2018. *China's Impressive Economic Growth. A Critical Look at China's Belt and Road Initiative - Global Research*. [online] Global Research. Available [here](#) [Accessed 29 Mar. 2019 12:33].

² Συνδέει σειρά από λιμάνια, δημιουργώντας μια εμπορική οδό επί της θαλάσσης, «ενώνοντας» τους ωκεανούς.

³ Για το λόγο αυτό κυρίως προωθήθηκε η σύσταση της Ασιατικής Τράπεζας Επενδύσεων Υποδομών, τη συμμετοχή 14 κρατών μελών της ΕΕ ως ιδρυτικά μέλη. Van der Putten, FP, Seaman, J, Huotari, M, Ekman, A & Otero-Iglesias M 2016, 'Europe and China's New Silk Roads', ETNC Report. Available [here](#) [Accessed 29 Mar. 2019 12:33]

⁴ Σε αντίθεση με το δόγμα του Ευρω-Ατλαντισμού, η Κίνα προωθεί την ανάπτυξη έναντι της ασφάλειας στην Ευρώπη, θεωρώντας ότι η τελευταία δύναται να προκύψει εντός ενός εδραιωμένου οικονομικού καθεστώτος. Ο παραδοσιακός Ευρω-ατλαντισμός προήγαγε την ασφάλεια έναντι της ανάπτυξης, θεωρώντας την ανάπτυξη ως ενδεχόμενο το οποίο μπορεί να προκύψει εντός του εδραιωμένου καθεστώτος στη βάση της σκληρής ασφάλειας. Πάνω σε αυτή τη βάση ιδρύθηκε το NATO και κατόπιν οι υπόλοιποι ευρωπαϊκοί θεσμοί. Yilmaz, S. and Changming, L. 2018. China's 'Belt and Road' Strategy in Eurasia and Euro-Atlanticism. *Europe-Asia Studies*, 70(2).

2. Η Οικονομική Διείσδυση της Κίνας στην Ευρώπη

Οι λόγοι οικονομικής διείσδυσης της Κίνας στην ευρωπαϊκή αγορά εντοπίζονται στους εξής: Πρώτον, μέσω των κινεζικών επενδύσεων στην Ευρώπη αντιμετωπίζεται το πρόβλημα της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας των κινεζικών επιχειρήσεων⁵. Δεύτερον, συμβάλλει στη διεθνοποίηση των κινεζικών επιχειρήσεων, καθώς και στην οικονομική αναβάθμιση της κινεζικής οικονομίας⁶. Τρίτον, η Ευρώπη αποτελεί οικονομικό και τεχνολογικό κέντρο, γεγονός που της προσδίδει πρόσβαση σε ψηφιακή τεχνολογία, σε ΑΙ⁷, σε διανοητική ιδιοκτησία και τεχνογνωσία. Τέταρτον, η ενέργεια αποτελεί κομβικό τομέα κινεζικών επενδύσεων στην Ευρώπη⁸. Πέμπτον, επιχειρείται διεθνοποίηση του νομίσματός της Κίνας (RMB/¥).

Ακολούθως, όσον αφορά τα μέσα και τον τρόπο διεκπεραίωσης των projects, η χρηματοδότηση των έργων πραγματοποιείται μέσω παροχής δανείων στις χώρες υποδοχής⁹. Δεύτερον, κινεζικές κρατικώς ελεγχόμενες επιχειρήσεις αναλαμβάνουν την υλοποίηση των έργων¹⁰, εγκαθιστώντας παράλληλα κινεζικό εργατικό δυναμικό. Μέσω της διαδικασίας αυτής πολλές στρατηγικές υποδομές καταλήγουν στην ιδιοκτησία της Κίνας είτε βάσει συμβολαίου είτε εξ ανάγκης¹¹.

Οι κινεζικές επενδύσεις στην Ευρώπη εκτείνονται χερσαίως από την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη μέχρι το Λονδίνο και δια θαλάσσης, από το Μεσογειακό Νότο στη Β.

⁵ Οι επιχορηγήσεις της κινεζικής κυβέρνησης μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, αύξησαν το επίπεδο της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας πάνω από το επίπεδο της υπάρχουσας ζήτησης στην εγχώρια αγορά. Έτσι, η μόνη λύση επιβίωσης των επιχειρήσεων αυτών ήταν η δραστηριοποίησή τους στο εξωτερικό- στο πλαίσιο του BRI. Hart-Landsberg, M. 2018. *China's Impressive Economic Growth. A Critical Look at China's Belt and Road Initiative - Global Research*. [online] Global Research. Available [here](#) [Accessed 29 Mar. 2019 12:33]

⁶ Λαμβάνοντας δε υπόψη την μείωση της παραγωγικότητας που έχει συντελεστεί στο εσωτερικό, οφειλόμενη κυρίως στην αύξηση του κόστους του εργατικού δυναμικού, η εξωτερική δραστηριοποίηση των κινεζικών επιχειρήσεων κρίνεται ζωτικής σημασίας για την επίτευξη συνέχειας της οικονομικής μεγέθυνσης της Κίνας. Hart-Landsberg, M. 2018. *China's Impressive Economic Growth. A Critical Look at China's Belt and Road Initiative - Global Research*. [online] Global Research. Available [here](#) [Accessed 29 Mar. 2019 12:33]

⁷ Συντομογραφία για το Artificial Intelligence.

⁸ Εστιάζει σε ενεργειακά projects και υποδομές, πχ το εργοστάσιο παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στη Ρουμανία (2014) Hart-Landsberg, M. 2018. *China's Impressive Economic Growth. A Critical Look at China's Belt and Road Initiative - Global Research*. [online] Global Research.. Available [here](#) [Accessed 29 Mar. 2019 12:33]

⁹ Στη χρηματοδότηση συμβάλλουν: η Ασιατική Τράπεζα Επενδύσεων Υποδομών (2014), το New Silk Road Fund, το China-CEE Fund, η Νέα Αναπτυξιακή Τράπεζα Επενδύσεων των BRICS, η Chinese Development Bank και η Ex-Im Bank.

¹⁰ Είτε μέσω διμερών συμφωνιών είτε μέσω διαγωνισμών προκηρυσσομένων από την Ε.Ε.

¹¹ Κράτη -ιδίως τα αναπτυσσόμενα- αναγκάζονται εξαιτίας της αδυναμίας αποπληρωμής των δανείων τους να ξεπουλήσουν τις υποδομές αυτές στην Κίνα. Hart-Landsberg, M. 2018. *China's Impressive Economic Growth. A Critical Look at China's Belt and Road Initiative - Global Research*. [online] Global Research. Available [here](#) [Accessed 29 Mar. 2019 12:33]

Ευρώπη.¹² Ιδιαίτερα σημαντικές κρίνονται οι επενδύσεις που έχει πραγματοποιήσει στο πλαίσιο του 16+1¹³

<i>Country</i>	<i>Project</i>	<i>Value</i>	<i>%GDP</i>
Albania	European Motorway VIII: Arber motorway to FYRoM	€200mn	2
B&H	Banja Luka–Split motorway	€600mn	16
B&H	450 MW unit at Tuzla thermal power plant	€786mn	
B&H	350 MW Banovici thermal power plant	€400mn	
B&H	300 MW Stanari thermal power plant	€350mn	
Hungary	Belgrade–Budapest high-speed railway link	€1.5bn	1
Montenegro	Section of the European motorway XI	€809mn	27
Montenegro	Renewal of the ship fleet	€100mn	
Romania	500 MW unit at Rovinari thermal power plant	€1bn	4
Romania	Mintia-Deva thermal power plant modernization	€250mn	
Romania	Tarnita-Lapustesti hydropower plant expansion	€1bn	
Romania	Units 3 and 4 at Cernavoda nuclear power plant	€2bn	
Serbia	Danube bridge	€170mn	8
Serbia	Kostolac Phase I	€130.5mn	
Serbia	350 MW unit at the Kostolac thermal power plant	€700mn	
Serbia	Belgrade–Budapest high-speed railway link	€800mn in Serbia (out of the total €1.5bn)	
Serbia	Sections of the European motorway XI (to Montenegro)	€900mn	
FYRoM	Motorways construction	€580mn	7

Source: European Bank for Reconstruction and Development (2016), based on Intellinews, 2016 with additional research by author based on various media reports.

Εξέχουσας σημασίας περιπτώσεις στην υπόλοιπη Ευρώπη είναι οι εξής:

Θαλάσσια οδός-21st Century Maritime Silk Road

Το πιο κερδοφόρο project του BRI είναι η εκμετάλλευση από την COSCO¹⁴ του λιμανιού του Πειραιά. Ειδικότερα, η εταιρία προέβη το 2008 σε 35ετη μίσθωση των 2 εκ των 3 αποβάθρων του λιμανιού αξίας 831.2 εκατομμυρίων ευρώ. Το 2016 κατέστη πλειοψηφικός μέτοχος του Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς(ΟΛΠ) καταβάλλοντας 280.5 εκατομμύρια ευρώ με 5ετη option αγοράς συν 16%, υπό τον όρο επενδύσεων αξίας 350 εκατομμυρίων ευρώ κατά την επόμενη δεκαετία. Προτεραιότητα- εκτός από την ανάδειξη του Πειραιά σε μεγαλύτερο εμπορικό λιμάνι της Μεσογείου-αποτελεί η εγκαθίδρυση του αφενός ως το

¹²Είναι χαρακτηριστικό ότι 39 σιδηρόδρομοι συνδέουν 15 ευρωπαϊκές πόλεις με 16 διαφορετικές κινεζικές Putz, C. 2017. *From London to Yiwu in 17 Days: OBOR's British Connection*. [online] The Diplomat. Available [here](#) [Accessed 29 Mar. 2019 12:33]. Το 94% του όγκου των εμπορευμάτων μεταξύ Κίνας-Ευρώπης και το 64% σε αξία μεταφέρονται μέσω θαλάσσης E.Hillman, J. (2018). *The Rise of China-Europe Railways*. [online] Csis.org. Available [here](#): [Accessed 29 Mar. 2019 12:33].

¹³ Πλατφόρμα συνεργασία μεταξύ Κίνας και των κρατών της Κεντρική και Ανατολικής Ευρώπης

¹⁴ COSCO- CHINA SHIPPING GROUP

μεγαλύτερο σημείο επισκευής πλοίων στην Ανατολική Μεσόγειο αφετέρου ως κομβικό σημείο διασταύρωσης κρουαζιερόπλοιων ¹⁵.

Εξίσου σημαντικό BRI εγχείρημα είναι το «Five-Port Alliance», ως εναλλακτική της θαλάσσιας πορείας προς τον Πειραιά. Αποτελείται από λιμάνια της Ιταλίας¹⁶, της Σλοβενίας¹⁷ και της Κροατίας¹⁸ και συγχρηματοδοτείται από τις κυβερνήσεις Ιταλίας και Κίνας με 2,2 δις ευρώ. Μέσω αυτού εξυπηρετείται η μεταφορά κινεζικών εμπορευμάτων προς τη Μεσόγειο που διέρχονται από τη διώρυγα του Σουέζ και η προώθησή τους στην Κεντρική Ευρώπη διαμέσου του αναβαθμισμένου σιδηροδρομικού δικτύου Μιλάνο-Ζυρίχη ¹⁹,

Χερσαία οδός-Silk Road Economic Belt

Νευραλγικό ρόλο στην ανάπτυξη του χερσαίου εμπορικού άξονα διαδραματίζει το υπό εξέλιξη από το 2013 σιδηροδρομικό δίκτυο Βουδαπέστη-Βελιγράδι, του οποίου το 85% του κόστους (\$1,1 δις) έχει αναλάβει η Import-Export Bank of China. Θα συνδέει τον Πειραιά με την Κεντρική και Δυτική Ευρώπη μέσω Βόρειας Μακεδονίας, Σερβίας και Ουγγαρίας, διανοίγοντας μια συντομότερη δίοδο μέσα από την «καρδιά» της Ευρώπης²⁰. Το έργο αυτό αντιμετωπίζει την πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα (overcapacity) των κινεζικών κατασκευαστικών εταιρειών.

Στο πλαίσιο του BRI κατασκευάστηκε ο 2^{ος} μεγαλύτερος σιδηρόδρομος παγκοσμίως μήκους 12.000 χλμ μεταξύ Υίγου (Κίνα) και Λονδίνου που περιορίζει το χρόνο ταξιδιού σε 17 ημέρες, καθιστώντας τον γρηγορότερο τρόπο μεταφοράς συγκριτικά με τον θαλάσσιο και οικονομικότερο σε σχέση με αερομεταφορές ²¹.

Στο επίκεντρο των κινεζικών επενδύσεων βρίσκεται, τέλος, η Γερμανία με 5 σιδηροδρόμους²² συνδετικούς των 2 χωρών. Το Αμβούργο, ως το μεγαλύτερο εθνικό λιμάνι, φιλοξενεί περισσότερες από 500 κινεζικές επιχειρήσεις, ενώ 1 στα 3 εμπορευματοκιβώτια που καταφθάνουν στο Αμβούργο είναι κινεζικής προέλευσης ²³.

¹⁵ Van der Putten , FP, Seaman, J, Huotari ,M, Ekman ,A & Otero-Iglesias M 2016, 'Europe and China's New Silk Roads', ETNC Report. Available [here](#) [Accessed 29 Mar. 2019 12:33]

¹⁶ Στη Βενετία, την Τριέστη, και τη Ραβέννα

¹⁷ Λιμάνι της Καποδίστριας

¹⁸ Λιμάνι της Φιούμε

¹⁹ Van der Putten , FP, Seaman, J, Huotari ,M, Ekman ,A & Otero-Iglesias M 2016, 'Europe and China's New Silk Roads', ETNC Report. Available [here](#) [Accessed 29 Mar. 2019 12:33]

²⁰ Τμήμα του Land-Sea Express Route. Van der Putten , FP, Seaman, J, Huotari ,M, Ekman ,A & Otero-Iglesias M 2016, 'Europe and China's New Silk Roads', ETNC Report Available [here](#) [Accessed 29 Mar. 2019 12:33]

²¹ Josephs ,J 2017,All aboard the China-to-London with freight train, BBC News. Available [here](#). [Accessed 29 Mar. 2019 12:33]

²² Leipzig–Shenyang,Duisburg–Chongqing, Hamburg– Zhengzhou, Hamburg–Harbin, Nurnberg–Chengdu

²³ Hamburg one of the most vital hubs for the Silk Road', Port of Hamburg, 2017. Available [here](#). [Accessed 29 Mar. 2019 12:33]

3. Η αντίδραση της Ευρώπης και οι προοπτικές των σινο-ευρωπαϊκών σχέσεων

Η ήπια ισχύς («soft power») αποτελεί μέσο για την πολιτική διείσδυση της Κίνας στα κράτη από τα οποία διέρχεται το εγχείρημα της (Barker, 2017)²⁴. Ως προς την Ευρώπη, επιχειρεί να γίνει αποδεκτή στη δημόσια σφαίρα μέσω της πολιτιστικής διπλωματίας με την ιδέα ότι το BRI προωθεί την ανάπτυξη τους.

Παρατηρείται η σκεπτικιστική στάση της Ευρωπαϊκής Ένωσης απέναντι στο σχέδιο²⁵. Υπάρχει η αντίληψη ότι η Κίνα προσπαθεί να εκμεταλλευτεί την παγκοσμιοποίηση προς όφελός της (Xuetong, 2018)²⁶. Επιπροσθέτως, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η κατεύθυνση του BRI θεωρείται μονοδιάστατη και πως αυτό παραγκωνίζει την αμφίδρομη επικοινωνία και διασυνδεσιμότητα, καθώς και τον ελεύθερο ανταγωνισμό σε επιχειρηματικό επίπεδο. Για τον λόγο αυτό αναμένεται από τη χώρα να αναθεωρήσει την οικονομική και πολιτικοκοινωνική της πρακτική θεσμικά, ώστε να προκύψει αραστή συνεργασία με την Ευρώπη²⁷ (Press and information team of the Delegation to CHINA, 2016)²⁸.

Ωστόσο σε κρατικό επίπεδο υπάρχουν αρκετές διαφοροποιήσεις αναφορικά με την κοινή ευρωπαϊκή πολιτική(Frans-Paul van der Putten, John Seaman, Mikko Huotari, Alice Ekman, Miguel Otero-Iglesias, 2016)²⁹. Αναλυτικότερα, η πλειονότητα των κρατών-

²⁴ Το «soft power» ορίζεται από τον Joseph Nye ως «την ικανότητα να αποκτήσει κάποιος (εν. κράτος) αυτό που θέλει μέσω της πειθούς ή της προσέλευσης με βάση τις νόρμες του πολιτισμού, των αξιών και των πολιτικών» Nye Jr. Joseph S. , 2005 , 'Ηπια ισχύς: Το μέσο επιτυχίας στην παγκόσμια πολιτική, Εκδόσεις Παπαζήση/
Barker Thomas, 2017, The Real Source Of China's Soft Power, The Diplomat Available [here](#) [28.03.2019]

²⁵«Πολλοί Ευρωπαίοι πιστεύουν ότι το BRI εξυπηρετεί κινεζικούς στόχους, που υπονομεύουν τα ευρωπαϊκά συμφέροντα, όπως η διαφάνεια στις δημόσιες συμβάσεις και τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού στις επιχειρήσεις, όπως και το ευρωπαϊκό ανθρώπινο δυναμικό, τα περιβαλλοντικά και τα κοινωνικά πρότυπα.» Stanzel Angela, 2019, China's BRI and Europe's Response, AICGS, Available [here](#) [28.03.2019]

²⁶ Xuetong Yan, 2018, To rejuvenate, China must continue opening up, The Washington Post Available [here](#) [28.03.2019]

²⁷ Η Κίνα σε εσωτερικό και διεθνές επίπεδο απέχει από την τήρηση των Διακηρύξεων για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθώς πρόκειται για ένα ανελεύθερο καθεστώς, αντίθετο από τα δυτικά πρότυπα και τις αρχές του κράτους-δικαίου (Human Rights Watch, 2019, World Report 2019: China Events of 2018, Available [here](#)[28.03.2019]).Εν τούτοις, η Ε.Ε. δύναται να συνεργάζεται αποτελεσματικότερα με κράτη τα οποία διαθέτουν όμοιο ιδεολογικό πυρήνα σεβόμενα τις διεθνείς συμβάσεις. Για αυτό στα πλαίσια του πολιτικού διαλόγου την παροτρύνει να εφαρμόζει τα προαναφερθέντα.(Press and information team of the Delegation to China, 2016)

²⁸ Press and information Team of the Delegation to China, 2016, China and the EU, European Union External Action, Available [here](#) [28.03.2019]

²⁹ Frans-Paul van der Putten, John Seaman, Mikko Huotari, Alice Ekman, Miguel Otero-Iglesias, 2016, Europe and China's New Silk Roads, Available [here](#) [28.03.2019]

μελών για πολιτικοοικονομικούς λόγους αποδέχονται το BRI ως κινητήριο μοχλό για την ανάπτυξή τους. Μάλιστα, υπάρχουν και περιπτώσεις όπως η Ελλάδα³⁰ και η Ουγγαρία (Janning, 2018)³¹, που σε διεθνές επίπεδο υποστηρίζουν την Κίνα έναντι του αξιακού πυρήνα της Ε.Ε. . Το γεγονός αυτό δημιουργεί υποψίες ότι η Κίνα αποβλέπει στον διχασμό στο εσωτερικό της Ένωσης, από τον οποίο θορυβείται η Δυτική Ευρώπη, ανησυχώντας για το μέλλον της . Συγκεκριμένα, η Γερμανία (Heide, Hoppe, Scheuer, Stratmann, 2018)³² και η Γαλλία (Rose, 2018)³³ επιμένουν στη διαμόρφωση ενιαίας πολιτικής σε ενωσιακό επίπεδο (Gaspers, 2018)³⁴ και διατηρούν επιφυλακτική στάση απέναντι στην πρωτοβουλία επιθυμώντας τη συνεργασία τους με την Κίνα με την προϋπόθεση τήρησης των ευρωπαϊκών προτύπων και των κανόνων του Διεθνούς Οργανισμού Εμπορίου (European Commission, 2018)³⁵.

Η αντιπρόταση της Ε.Ε.³⁶ αφορά την επί ίσοις όροις συνεργασία και διάλογο σε συνδυασμό με προγράμματα που δεσμεύεται να χρηματοδοτήσει, ώστε να διεκπεραιώσει την επικοινωνία σε οικονομικό, ενεργειακό και ψηφιακό επίπεδο μεταξύ της Ασίας και της Ευρώπης βασισμένη στις δημοκρατικές αρχές. Επιπλέον, αποσκοπεί στην αποκατάσταση εμπιστοσύνης των μελών της με επιχειρηματικά έργα με απώτερο στόχο την απαγκίστρωση τους από την Κίνα.

³⁰ Η Ελλάδα άσκησε το δικαίωμα της αρνησικυρίας στον ΟΗΕ απέναντι στη γενική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά με τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και στη φιλοσοφία της ως κράτος-δικαίου τασσόμενη υπέρ της Κίνας. Emmott Robin, Koutantou Angeliki, 2017, Greece blocks EU statement on China human rights at U.N, Reuters, Available [here](#) [28.03.2019]

³¹ Janning Joseph, 2018, Hungary in the EU: From Front Runner To Veto Player, European council on Foreign Relations, Available [here](#) [28.03.2019]

³² Heide Dana, Hoppe Till, Scheuer Stephan, Stratmann Klaus, 2018, EU ambassadors band together against Silk Road, Handelsblatt, Available [here](#) [28.03.2019]

³³ Rose Michel, 2018, China's new 'Silk Road' cannot be one-way, France's Macron says, Reuters, Available [here](#) [28.03.2019]

³⁴ Gaspers Jan, 2018, Divide and Rule, Berlin Policy Journal, Available [here](#) [28.03.2019]

³⁵ European Commission, 2018, Countries and Regions>China Available [here](#) [28.03.2019]

³⁶ EU-Asia Comprehensive Investment Agreement (European Commission, 2019, EU- China Relations, Available [here](#) [28.03.2019] / European Commission, 2019 (σελ.9), Overview Of FTA And Other Trade Negotiations, Available [here](#) [28.03.2019]

, TEN-T (Policy Departments Structural And Adhesion Policies, European Parliament, 2018, Research For TRAN Committee : The New Silk Route- opportunities and challenges for EU transport, Directorate-General For Internal Policies, Available [here](#), [28.03.2019]) (EEAS Press Team, 2018, Remarks by HR/VP Mogherini at the press conference on the Joint Communication: Connecting Europe and Asia-Building blocks for an EU Strategy, European Union External Action, Available [here](#)[28.03.2019]), Elements for a new EU Strategy on China-Council Conclusions on EU Strategy on China- EU-China 2020 Strategic Agenda for Cooperation, Press and information team of the Delegation to CHINA, 2016, China and the EU, European Union EXTERNAL ACTION, Available [here](#) [28.03.2019]

Κράτη-Μέλη της Ε.Ε.	Γενικό πλαίσιο συνεργασίας υπό το BRI	ΜοU* στις μεταφορές ή στη δόμηση ή προσαρμοσμένες συνεργασίες	ΜοU σε άλλα ζητήματα	Bilateral Investment Treaties**
Αυστρία			Μάιος 2017	ΝΑΙ
Βέλγιο				ΝΑΙ
Βουλγαρία	Νοέμβριος 2015	Νοέμβριος 2016		ΝΑΙ
Γαλλία			Μάιος 2017	ΝΑΙ
Γερμανία		Μάρτιος 2016, Μάιος 2017		ΝΑΙ
Δανία				ΝΑΙ
Ελλάδα	Μάιος 2017		Μάιος 2017	ΝΑΙ
Εσθονία			Δεκέμβριος 2015, Μάιος 2017	ΝΑΙ
Ηνωμένο Βασίλειο			Νοέμβριος 2016	ΝΑΙ
Ιρλανδία			Μάιος 2017	ΟΧΙ
Ισπανία				ΝΑΙ
Ιταλία			Μάιος 2017	ΝΑΙ
Κροατία	Μάιος 2017	Νοέμβριος 2016		ΝΑΙ
Κύπρος			Μάιος 2017	ΝΑΙ
Λετονία	Νοέμβριος 2016	Νοέμβριος 2016		ΝΑΙ
Λιθουανία		Νοέμβριος 2016		ΝΑΙ
Λουξεμβούργο				ΝΑΙ
Μάλτα				ΝΑΙ
Ολλανδία		Μάιος 2017		ΝΑΙ
Ουγγαρία	Ιούνιος 2015	Νοέμβριος 2014, Μάιος 2017	Μάιος 2017	ΝΑΙ
Πολωνία	Νοέμβριος 2015	Ιούνιος 2016, Μάιος 2017	Νοέμβριος 2015, Ιούνιος 2016, Μάιος 2017	ΝΑΙ
Πορτογαλία				ΟΧΙ
Ρουμανία	Ιούνιος 2015			ΝΑΙ
Σλοβακία	Νοέμβριος 2015			ΝΑΙ
Σλοβενία				ΝΑΙ
Σουηδία			Σεπτέμβριος 2015	ΝΑΙ
Τσεχία	Νοέμβριος 2015		Μάρτιος 2016, Μάιος 2017	ΝΑΙ
Φινλανδία				ΝΑΙ

* Memorandum of Understanding: "καταγράφει διεθνείς "δεσμεύσεις, αλλά με μορφή και διατύπωση τέτοια ώστε να εκφράζει την πρόθεση να μην είναι δεσμευτική ως προς το διεθνές δίκαιο" (Treaty Section Legal Directorate Foreign and Commonwealth, 2014)"

**BITs: "είναι διεθνείς συμφωνίες που καθορίζουν τους όρους και τις προϋποθέσεις ιδιωτικών επενδύσεων από υπηκόους και εταιρείες ενός κράτους σε άλλο κράτος" (Legal Information Institute, Cornell Law School)

37

Από την άλλη πλευρά, μέσω της «πλατφόρμας 16+1» επωφελούνται και τα κράτη της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης, που δεν ανήκουν στην Ε.Ε. Λόγω της έντονης ανάγκης για οικονομική ανάπτυξη, που χαρακτηρίζει τις τελευταίες, επιδιώκονται πολιτικές για την προσέλκυση επενδυτικών προγραμμάτων στα πλαίσια της πρωτοβουλίας και η ενίσχυση των διμερών σχέσεων με την προσδοκία ότι η Κίνα θα αποτελέσει ισχυρό σύμμαχο στην προώθηση των πολιτικών τους συμφερόντων εντός του διεθνούς συστήματος. Δεδομένων των προειρημένων πρακτικών το BRI στον συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο αποκτά ευόωια ερείσματα για το μέλλον (Bachulska, 2018)³⁸.

³⁷ UNCTAD, Available [here](#) [28.03.2019] / Treaty Section Legal Directorate Foreign And Commonwealth Office, 2014 (σελ.1), *Guidance On Practice and Procedures*, Available [here](#) [28.03.2019]/ Legal Information Institute, Bilateral Investment Treaty, Cornell Law School, Available [here](#) [28.03.2019]

³⁸ Bachulska Alicja, 2018, What's Next for China's 16+1 Platform in Central and Eastern Europe?, *The Diplomat*, Available [here](#)[28.03.2019]

Χώρες της Ευρώπης εκτός της Ε.Ε.	Γενικό πλαίσιο συνεργασίας υπό το BRI	ΜοU στις μεταφορές ή στη δόμηση ή προσαρμοσμένες συνεργασίες	ΜοU σε άλλα ζητήματα	Bilateral Investment Treaties
<i>Αλβανία</i>	Μάιος 2017	Νοέμβριος 2015	Μάιος 2017	NAI
<i>Βόρεια Μακεδονία</i>			Σεπτέμβριος 2017	NAI
<i>Βοσνία και Ερζεγοβίνη</i>	Μάιος 2017		Μάιος 2017	NAI
<i>Ελβετία</i>		Μάιος 2017	Μάιος 2017	NAI
<i>Λευκορωσία</i>		Μάιος 2017	Σεπτέμβριος 2016, Μάιος 2017	NAI
<i>Μαυροβούνιο</i>	Μάιος 2017	Νοέμβριος 2015	Μάιος 2017	ΌΧΙ
<i>Μολδαβία</i>			Μάιος 2017	NAI
<i>Νορβηγία</i>			Μάιος 2017	NAI
<i>Ουκρανία</i>			Μάιος 2017	NAI
<i>Σερβία</i>	Νοέμβριος 2015	Δεκέμβριος 2014, Μάιος 2017	Μάιος 2017	NAI

4. Η Κοινωνική Προέκταση του BRI: Ο διαπολιτισμικός διάλογος μεταξύ Κίνας και Ευρώπης

Αναμφίβολα οι εμπορικές συναλλαγές, στα πλαίσια του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος, δημιουργούν δυναμικές τάσεις, ενθαρρύνοντας την καινοτόμα ανάπτυξη μιας πολύμορφης αγοράς. Οι ραγδαίες μεταβολές που συντελούνται στην οικονομία αναπτύσσουν ασυμβίβαστους πολιτιστικούς κώδικες, απουσιάζοντας μια ενιαία συναρθρωτική αρχή³⁹ (HALL, HELD, MCGREW 2010). Το BRI δρα, ακριβώς στη βάση της εμπορευματοποιημένης κουλτούρας, όπου η λειτουργικότητα των καταναλωτικών προϊόντων της Κίνας, υπερισχύει έναντι της αξιακής τους διάστασης, καθώς δεν προβάλλεται ένα συμπαγές πολιτιστικό πρότυπο. Η μέθοδος αυτή έρχεται σε ρήξη με την «Αμερικανοποίηση»⁴⁰ που ακολουθούν επί σειρά ετών οι Η.Π.Α.

Το BRI συνδέεται άρρηκτα με το σχέδιο Made in China⁴¹ (LO 2018) που έχει τεθεί σε εφαρμογή εδώ και τέσσερα χρόνια φιλοδοξώντας να κατακτήσει τον κόσμο μέσω της τεχνητής νοημοσύνης, των ρομπότ, ηλεκτρικών αυτοκινήτων, μικρό-τσιπ και τελευταίας τεχνολογίας ιατρικού εξοπλισμού. Από την άνθιση αυτή, προκύπτει η διευκόλυνση της καθημερινότητας εκατομμυρίων ανθρώπων σε όλη την Ευρώπη και μη, καθώς και η άμεση

³⁹ Hall, Held, McGrew, S. (2010). *Η Νεωτερικότητα σήμερα, οικονομία, κοινωνία, πολιτική, πολιτισμός*. Μετάφραση από τα Αγγλικά από Τσακίρης, θ. Αθήνα: Σαββάλας. (το πρωτότυπο έργο εκδόθηκε 1992). Σελ 371

⁴⁰ «Αμερικανοποίηση», **Americanization, American dream**: η εξωτερική πολιτική της Κίνας αντιπαρατίθεται με την «Αμερικανοποίηση». Η Αμερικανοποίηση ως παρακλάδι της παγκοσμιοποίησης, αποτελεί η άσκηση επιρροής σε άλλους πολιτισμούς, προβάλλοντας ένα συγκεκριμένο αξιακό σύστημα και πολιτισμικά πρότυπα αναδιαμορφώνοντας τις συνειδήσεις των άλλων ανθρώπων ως προς το συμφέρον της. Ο όρος χρησιμοποιείται συνήθως από τους κριτικούς της «χώρας-στόχου» που είναι αντίθετοι με αυτές τις επιρροές. (MOFFETT T 2017)

Moffett, S. (2017). *The Americanization of Canada*. Forgotten Books: London.

⁴¹ Lo, C. (Ιούνιος 2018). The “Invisible” Belt and Road Initiative of China. *BNP PARIBAS*. Available [here](#) (Accessed 29 Μαρτίου 2019 12:50).

αλληλεπίδραση, εξοικείωση και υιοθέτηση στοιχείων της κινεζικής κουλτούρας ⁴² (PERLEZ, MOZUR, ANSFIELD 2017).

Ο στόχος για την υλοποίηση περισσότερων από 150 εκατομμύρια ταξίδια κινέζων τουριστών ως προς τις συμμετέχουσες χώρες στο BRI (KEJU 2019)⁴³, ενισχύει σημαντικά τη βιομηχανία του τουρισμού, συνιστώντας μια από τις βάσεις του διαπολιτισμικού διαλόγου που συντελείται μεταξύ της Κίνας και της Ευρώπης (IJAZ 2018)⁴⁴. Εν όψει του BRI, η ύπαρξη των κινέζικων κοινοτήτων της διασποράς ευνοεί την επεκτατική πολιτική των μέσων μαζικής ενημέρωσης της Κίνας σε άλλες χώρες⁴⁵, διότι τα μέλη ανέρχονται στα 50 εκατομμύρια, αποτελώντας ένα σημαντικό κοινό αποδεκτών (ALBERT 2018)⁴⁶. Η επιρροή του BRI ως προς τις συνειδήσεις των ανθρώπων των κρατών από όπου περνά, διαρκώς αυξάνεται.

Διαμέσου του BRI προωθείται και ενδυναμώνεται ο διαπολιτισμικός διάλογος, αναπτύσσεται μία θεμελιωμένη, συμπαγής συνεργασία, όπως και ένας ενιαίος πολιτικός διάλογος αναφορικά με τα θέματα κοινού ενδιαφέροντος. Η πρωτοβουλία αυτή σχεδιάστηκε για να καλύψει θέματα –όχι μόνο κουλτούρας (XINGJIAN 2018)⁴⁷- αλλά και εκπαίδευσης, έρευνας, πολυγλωσσίας και τεχνών. Τα ινστιτούτα Κομφούκιος, μετρώντας χιλιάδες παραρτήματα σε όλο τον κόσμο, διαδίδουν την κινεζική γλώσσα και κουλτούρα στους φοιτητές τους, κατηγορούμενοι όμως ανά διαστήματα για προπαγανδιστικές ενέργειες (ECONOMY 2018)⁴⁸.

5. Το φιλόδοξο όραμα του BRI για το Διεθνές Σύστημα

Εξετάζοντας τον ρόλο του «Νέου Δρόμου του Μεταξιού» στη διεθνή σκακιέρα, βασικός στόχος της Κίνας είναι να επικρατήσει ως ισχυρότερος παίκτης στην περιφέρειά της (JUN 2018)⁴⁹, κρατώντας παράλληλα σε ισορροπία τον ανταγωνισμό της με την Ρωσία για

⁴² Perlez, Mozur, Ansfield, J. (Νοέμβριος 2017). China's Technology Ambitions Could Upset the Global Trade Order. The New York Times. Available [here](#): (Accessed 29 Μαρτίου 2019 12:50)

⁴³ 5.Keju, W. (Ιανουάριος 2019). BRI benefits appear in two-way tourism. China Daily. Available [here](#): (Accessed 29 Μαρτίου, 2019 12:50)

⁴⁴ Ijaz, M. (Αύγουστος 2018). Belt and Road Initiative: Tapping tourism. China Daily. Available [here](#): (Accessed 29 Μαρτίου 2019 12:50)

⁴⁵ Η China Daily και οι Global Times δημοσιεύουν τις εκδόσεις τους και στην αγγλική γλώσσα παγκοσμίως. Η υπηρεσία ειδήσεων κρατικών τηλεοπτικών εκπομπών, CCTV, αναπροωθείται από τον Δεκέμβριο του 2016, ως Δίκτυο Παγκόσμιας Τηλεόρασης της Κίνας εκπέμποντας κανάλια σε περισσότερες από εβδομήντα χώρες. (ALBERT 2018).

⁴⁶ Albert, E. (Φεβρουάριος 2018). China's Big Bet on Soft Power. Council of Foreign Affairs. Available [here](#): (Accessed 29 Μαρτίου 2019 12:50)

⁴⁷ 7. Xingjian, Z. (Μάιος 2018). 'Belt and Road' boosts Chinese cultural industry. China Daily. Available [here](#): (Accessed 29 Μαρτίου 2019 12:50)

Τομείς που έχουν μεγάλη διάδοση είναι η κινεζική κουζίνα, μουσική, ζωγραφική, μόδα, τηλεόραση και ραδιόφωνο.

⁴⁸ Economy, E. (17 Μαρτίου 2018). China's New Revolution The Reign of Xi Jinping. FOREIGN AFFAIRS May/June 2018 Issue. Available [here](#): (Accessed 29 Μαρτίου 2019 12:50)

⁴⁹ JUN W. 2018. The Asian Competitiveness Annual Report 2018 (σελ. 9-10). China Center for International Economic Exchanges (CCIEE). Available [here](#). [28.03.2019 11:47am]

γεωστρατηγικό έλεγχο στην περιοχή (PUTZ 2018)⁵⁰. Συγκεκριμένα, μέσω των «οικονομικών διαδρόμων», καταφέρει να επεκτείνει την κινεζική σφαίρα επιρροής στην γειτονιά της, ως βασικό προαπαιτούμενο της παγκόσμιας ηγεμονίας της. Στην πραγματικότητα, το μεγαλεπήβολο αυτό σχέδιο εξυπηρετεί τον σκοπό της ανατροπής της ισορροπίας ισχύος και της ανάδειξης της Κίνας ως κυρίαρχη δύναμη στο διεθνές σύστημα (ECONOMY 2018)⁵¹, με όρους «Θουκυδίδιας παγίδας»⁵². Το Πεκίνο, προβάλλοντας το προφίλ ενός «αντιρρησία» στο διεθνές περιβάλλον, επιδιώκει να δημιουργήσει έναν καινούργιο τύπο διεθνών σχέσεων⁵³ και ως εκ τούτου, μία νέα κινεζική τάξη⁵⁴ (ZENG 2017)⁵⁵. Επιπροσθέτως, με τον «Δρόμο του Μεταξιού», λιγότερο δημοκρατικές και οικονομικά ασθενέστερες χώρες βρίσκονται εκτεθειμένες στον κίνδυνο δημιουργίας σχέσεων εξάρτησης από την Κίνα (PARKER and CHEFITZ 2018)⁵⁶. Στο πλαίσιο αυτό, συμπληρωματική στοχοθεσία αποτελεί η επαναδρομολόγηση του διεθνούς εμπορίου με κέντρο το Πεκίνο, ανακατευθύνοντας την παγκόσμια οικονομία (BREMNER 2017)⁵⁷.

⁵⁰PUTZ C., 2018. Can Russia and China 'Synergize' the Eurasian Economic Union and the Belt and Road Initiative? Νοεμ, Available [here](#). [28.03.2019 11:47am]

⁵¹ECONOMY, E.C., 2018 (σελ. 64-65, 74). China's New Revolution. Foreign Affairs. Available [here](#). [28.03.2019 11:47am]

⁵² «**Θουκυδίδια παγίδα**»: Κατ' αναλογία με την περίπτωση της Αθήνας και της Σπάρτης στον Πελοποννησιακό Πόλεμο, όπως περιγράφεται από την ιστορία του Θουκυδίδη, έτσι και στην περίπτωση της Κίνας με τις ΗΠΑ, ο μιν ισχυροποιείται, ενώ ο δε πλήττεται έντονα, με ισχυρό το στοιχείο του φόβου. Το Πεκίνο επιχειρεί να αποφύγει την «Θουκυδίδια παγίδα» και άρα μία άμεση σύρραξη με τις ΗΠΑ. ALLISON G., 2018. Destined for War. Can America and China escape Thucydides's Trap? Boston: Scribe Publications.

⁵³ Ορισμένοι ερμηνεύουν τον «Νέο Δρόμο του Μεταξιού» από την πλευρά του **επιθετικού ρεαλισμού**, όπως διατυπώθηκε από τον John Mearsheimer, ως εκδοχή του δομικού ρεαλισμού. Με άλλα λόγια, «τα κράτη αναζητούν συνεχώς ευκαιρίες για να αποκτήσουν ισχύ σε βάρος άλλων κρατών». SMITH S. and BAYLIS J., 2013. Η Παγκοσμιοποίηση της Διεθνούς Πολιτικής: Μια εισαγωγή στις Διεθνείς Σχέσεις. 5η έκδοση. Αθήνα: Επίκεντρο.

⁵⁴ «**Κινεζική τάξη**»: Παραβάλλοντας την ευρωπαϊκή τάξη, όπως αυτή διαμορφώθηκε με την Συνθήκη της Βεστφαλίας (1648) με το τέλος του Τριακονταετούς Πολέμου, η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας προσδοκά να αναδειχθεί ηγετική δύναμη, μεταβάλλοντας τους παγκόσμιους συσχετισμούς, προκαλώντας τεκτονικές ανατροπές και ανακατατάξεις στο παγκόσμιο ιμπεριαλιστικό και καπιταλιστικό σύστημα, στο οποίο κυριαρχούσε η Δύση τους τελευταίους δύο αιώνες. ZENG, J., 2017. Does Europe Matter? The Role of Europe in Chinese Narratives of One Belt One Road and New Type of Great Power Relations. Journal of Common Market Studies, σελ. 11-12. Available [here](#) [28.03.2019 11.47am]

⁵⁵ZENG, J., 2017 (σελ. 11). Does Europe Matter? The Role of Europe in Chinese Narratives of One Belt One Road and New Type of Great Power Relations. Journal of Common Market Studies., Available [here](#) [28.03.2019 11.47am]

⁵⁶PARKER S. and CHEFITZ G., 2018 (σελ 8). Debtbook Diplomacy: China's Strategic Leveraging of its Newfound Economic Influence and the Consequences for U.S. Foreign Policy. Belfer Center for Science and International Affairs - Harvard Kennedy School. Μάιος. Available [here](#) [28.03.2019 11.47 am]

⁵⁷BREMNER I., 2017. LOOKING AHEAD 2018: Each nation to fight for itself in 2018- In Asia, US faces challenges, not only from China, but also India and Japan. Nikkei Asian Review. Δεκ. Available [here](#) [28.03.2019 11.47am]

Αναφορικά με τα μέσα υλοποίησης των προαναφερθέντων σκοπών και κάτω από την ομπρέλα του “National Branding”⁵⁸ της Κίνας (BHOOTHALINGAM 2016)⁵⁹, εμφανίζεται στο προσκήνιο η «παγίδα χρέους»⁶⁰, η διπλωματική εκείνη στρατηγική που εφαρμόζεται σε αναπτυσσόμενες χώρες με στρατηγική θέση, ορισμένες εκ των οποίων αποτελούν συγχρόνως και πηγή γένεσης τρομοκρατίας⁶¹, θέτοντας σε κίνδυνο το σχέδιό της (CHELLANEY 2017)⁶². Και στον νομικό κλάδο, με την δημιουργία ειδικών Διαιτητικών Δικαστηρίων (KUO and KOMMENDA 2018)⁶³ - εξ’ ολοκλήρου αφιερωμένων στην επίλυση σχετικών με τον «Νέο Δρόμο του Μεταξιού» διαφορών - το Πεκίνο προωθεί ένα εναλλακτικό νομικό σύστημα με κέντρο την κινεζική νομοθεσία (ECONOMY 2018)⁶⁴. Στοιχείο που δεν διαφαίνεται με την πρώτη ανάγνωση, είναι η επένδυση της Κίνας στο στρατιωτικό σκέλος της στρατηγικής της. Πράγματι, οι υποδομές μεταφορών - όπως σταθμοί και λιμάνια - παρουσιάζουν διττή χρήση, τόσο εμπορική όσο και στρατιωτική (ECONOMY 2018: KUO and KOMMENDA 2018)⁶⁵.

Αξιολογώντας τις φιλοδοξίες του εν λόγω εγχειρήματος, η οικονομική διπλωματία χρέους (“Debt-trap diplomacy”) αφήνει τις δανειζόμενες χώρες ευάλωτες απέναντι στην κινεζική πολιτικοοικονομική επιρροή⁶⁶ (PARKER and CHEFITZ 2018)⁶⁷. Το γεγονός αυτό έχει συντελέσει τόσο σε αναταραχές στα εμπλεκόμενα κράτη, όσο και στην απώλεια συμμάχων στην περιφέρειά της (ECONOMY 2018)⁶⁸. Επιπλέον, μελετητές αμφισβητούν την

⁵⁸ “**Branding**”: Στον επιχειρηματικό κόσμο εννοούμε εκείνη την στρατηγική που διαφοροποιεί ένα προϊόν από τα υπόλοιπα και δημιουργεί μία ξεκάθαρη ταυτότητα, συνδέοντάς την με αξίες και θετικά συναισθήματα.

“**National Branding**”: Η Κίνα επιχειρεί να αφυπνίσει τον ρομαντισμό και τις μνήμες του παλαιού «Δρόμου του Μεταξιού», προσθέτοντας το δικό της όραμα για εκσυγχρονισμό. BHOOTHALINGAM R., 2016, The Silk Road as a Global Brand. SAGE Journals, Ιαν., σελ. 47-49. Available [here](#) [28.03.2019 11.47am]

⁵⁹BHOOTHALINGAM R., 2016 (σελ. 47-49). The Silk Road as a Global Brand. SAGE Journals, Ιαν. Available [here](#) [28.03.2019 11.47am]

⁶⁰ «**Οικονομική διπλωματία χρέους**»: Πρόκειται για τον όρο που έχει καθιερωθεί στην διεθνή βιβλιογραφία ως “(Chinese) dept-trap diplomacy”. Ως «παγίδα χρέους» ορίζεται η χρήση οικονομικών εργαλείων για την ικανοποίηση γεωστρατηγικών συμφερόντων. ASKARY H. and ROSS J., 2018. Why China’s ‘Debt book Diplomacy’ is a Hoax. Schiller Institute, 30 Αυγ. Available [here](#) [28.03.2019 11.47am]

⁶¹ Είναι αξιοσημείωτο ότι η Κίνα τάσσεται κατά του φαινομένου της τρομοκρατίας ως μόνιμο μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας.

⁶²CHELLANEY B., 2017. China’s Debt-Trap Diplomacy. Project Syndicate, 23 Ιαν. Available [here](#) [28.03.2019 11.47am]

⁶³KUO L. and KOMMENDA N., 2018. What is China’s Belt and Road Initiative?. The Guardian, 30 Ιουλ. Available [here](#) [28.03.2019 11.47am]

⁶⁴ECONOMY, E.C., 2018 (σελ. 64-65, 74). China’s New Revolution. Foreign Affairs. Available [here](#) [28.03.2019 11.47am]

⁶⁵KUO L. and KOMMENDA N., 2018. What is China’s Belt and Road Initiative?. The Guardian, 30 Ιουλ. Available [here](#) [28.03.2019] & ECONOMY, E.C., 2018 (σελ. 64-65, 74). China’s New Revolution. Foreign Affairs. Available [here](#) [28.03.2019 11.47am]

⁶⁶ Χαρακτηριστικά παραδείγματα αυτής της εξάρτησης εξαιτίας της εν λόγω τακτικής: Sri Lanka, Myanmar, Pakistan, Djibouti, Tajikistan, Kyrgyzstan, Laos, Maldives, Mongolia, Montenegro, χώρες οι οποίες οφείλουν περισσότερο από το μισό εξωτερικό χρέος τους στην Κίνα. KUO L. and KOMMENDA N., 2018. What is China’s Belt and Road Initiative? The Guardian, 30 Ιουλ. Available [here](#) [28.03.2019 11.47am]

⁶⁷PARKER S. and CHEFITZ G., 2018 (σελ 8). Debtbook Diplomacy: China’s Strategic Leveraging of its Newfound Economic Influence and the Consequences for U.S. Foreign Policy. Belfer Center for Science and International Affairs - Harvard Kennedy School. Μάιος. Available [here](#) [28.03.2019 11.47am]

⁶⁸ECONOMY, E.C., 2018 (σελ. 64-65, 74). China’s New Revolution. Foreign Affairs. Available [here](#) [28.03.2019 11.47am]

εφαρμογή του Διεθνούς Δικαίου στα νεοιδρυθέντα Δικαστήρια, την ανεξαρτησία τους από την κινεζική κυβέρνηση, αλλά και την εύνοια απέναντι στα κινεζικά κόμματα έναντι ξένων εταιριών (OSBORNE 2019)⁶⁹. Είναι τέλος αξιοσημείωτο, πως η καταβολή υπέρμετρων ποσών για επενδύσεις σε τρίτους (WO-LAP 2016)⁷⁰ στερεί από το εσωτερικό της Κίνας την ευκαιρία για οικονομική ευημερία, κοινωνικό κράτος και εμπιστοσύνη στο όραμά της⁷¹ (ECONOMY 2018)⁷².

6. Η στάση των Η.Π.Α. απέναντι στο BRI

Είναι εμφανές το χάσμα ανάμεσα στη πολιτική των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας στο εξωτερικό περιβάλλον και στις σχέσεις τους με τα άλλα κράτη, ιδιαίτερα μετά την ραγδαία ανάπτυξη της κινεζικής οικονομίας μέσω του «Νέου Δρόμου του Μεταξιού». Ο Αμερικανός πρόεδρος Ομπάμα διέβλεπε τις προσφερόμενες ευκαιρίες στην ασιατική ήπειρο, μέσω της επεκτατικής οικονομικής πολιτικής «Pivot to Asia»⁷³ προξενώντας την κινεζική αντίδραση. Αντίθετα, μετά την εκλογή του προέδρου Τράμπ, η αμερικανική εξωτερική πολιτική μεταβάλλεται με την αποχώρηση της χώρας από το «Σύμφωνο Συνεργασίας των Δύο Πλευρών του Ειρηνικού» (TPP)⁷⁴ (ECONOMY 2018 σελ.71)⁷⁵. Στην πραγματικότητα, η Ουάσινγκτον δεν αφήνει περιθώρια για σαφή απάντηση απέναντι στην φιλόδοξη πολιτική του Πεκίνου (BRATTBERG and SOULA 2018)⁷⁶.

Με οικονομικούς όρους, η απόφαση του Τράμπ να επιβάλει δασμούς σε κινεζικά προϊόντα ύψους 250 δισεκατομμυρίων δολαρίων ενίσχυσε τον ανταγωνισμό με την Κίνα στο εξωτερικό εμπόριο (WONG and CHIPMAN 2018)⁷⁷. Παράλληλα, σε διπλωματικό επίπεδο εκμεταλλεύεται τις τριβές της Κίνας με γειτονικές της χώρες, προκειμένου να εντοπίσει

⁶⁹OSBORNE M.S., 2019. China Aims to Build A New Legal Regime for Its Belt and Road Initiative. Political Insights. Iav., Available [here](#) [28.03.2019 11.47am]

⁷⁰WO-LAP W.L., 2016. Getting lost in ‘One Belt, One Road’. 12 Απρ., Available [here](#) [28.03.2019 11.47am]

⁷¹ Μελετητές και οικονομολόγοι εκτιμούν ότι το συνολικό κόστος υλοποίησης του «Νέου Δρόμου του Μεταξιού» κυμαίνεται περί τα 8 τρις. ευρώ. WO-LAP W.L., 2016. Getting lost in ‘One Belt, One Road’. 12 Απρ.

⁷²ECONOMY, E.C., 2018 (σελ. 64-65, 74). China’s New Revolution. Foreign Affairs. Available [here](#) [28.03.2019 11.47am]

⁷³ **Pivot to Asia:** Πρόκειται για την πολιτική του προέδρου Ομπάμα κατά την οποία ενίσχυσε τις συμμαχίες της με χώρες της Ανατολικής Ασίας, όπως η Κίνα, επενδύοντας στο εμπόριο και τις υποδομές, άμεσα από το 2009 και ύστερα και έμμεσα ήδη από το 2001. GREEN, M.J., 2016. The Legacy of Obama’s ‘Pivot’ to Asia. Foreign Policy, Σεπτ. Available [here](#) [28/03/2019 11.15am]

⁷⁴ **Trans-Pacific Partnership (TPP):** Πρόκειται για μία εμπορική συμφωνία μεταξύ Australia, Brunei, Canada, Chile, Japan, Malaysia, Mexico, New Zealand, Peru, Singapore, Vietnam, United States, που υπογράφηκε το 2016 αλλά δεν επικυρώθηκε. Μετά την αποχώρηση των ΗΠΑ δεν τέθηκε σε ισχύ. Ωστόσο, η αμερικανική ηγεσία εξέφρασε την πρόθεση της να διαπραγματευτεί μία νέα συμφωνία, προκειμένου να εξυπηρετούνται τα αμερικανικά συμφέροντα. ECONOMY, E.C., 2018. (σελ.68-73) China’s New Revolution. Foreign Affairs, Μαΐ/Ιου. Available [here](#) [28/03/2019 11.15am]

⁷⁵ECONOMY, E.C., 2018. (σελ.68-73) China’s New Revolution. Foreign Affairs, Μαΐ/Ιου. Available [here](#) [28/03/2019 11.15am]

⁷⁶BRATTBERG, E. and SOULA, E. 2018. Europe’s Emerging Approach to China’s Belt and Road Initiative, Οκτ. Available [here](#) [28/03/2019 11.15am]

⁷⁷WONG, D. and CHIPMAN KOTY, A., 2019. The US-China Trade War: A Timeline. China Briefing, Φεβ., Available [here](#) [28/03/2019]

συμμάχους στον ασιατικό κόσμο ως αντίβαρο στην κινεζική επιρροή (BRATTBERG and SOULA 2018)⁷⁸.

7. Συμπεράσματα

Η Κίνα τόσο για επενδυτικούς όσο και για λόγους συνοχής της εσωτερικής οικονομίας στρέφεται σε φιλόδοξα και πολυδάπανα αναπτυξιακά έργα κατά μήκος του ηπειρωτικού κορμού και της ακτογραμμής της Ευρώπης, όπως η αναβάθμιση κομβικών σιδηροδρομικών αρτηριών και η εκμετάλλευση λιμανιών για εμπορικούς σκοπούς. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα Δυτικά Ευρωπαϊκά κράτη επιφυλάσσεται απέναντι στο BRI προτάσσοντας τη δική τους πολιτική ως προς το τρίγωνο Ε.Ε.-Κίνα-Ασία, ενώ τα Νοτιοανατολικά και Κεντρικά κράτη της Ευρώπης επιδιώκουν την ενδυνάμωση των σχέσεών τους με την Κίνα. Μόλις τα τελευταία χρόνια διεξάγεται ο διαπολιτισμικός διάλογος της Κίνας με την Ευρώπη. Σε αντίθεση δε με τις Η.Π.Α., το μοντέλο της Κίνας δεν βασίζεται σε ένα συγκροτημένο πολιτιστικό παράδειγμα, εστιάζοντας περισσότερο στην εμπορικότητα των προϊόντων της. Η ιστορία θα δείξει το βαθμό της πολιτισμικής επίδρασης που θα συντελεστεί. Αυτό που η Διεθνής Κοινότητα μένει να διαπιστώσει είναι το κατά πόσο μπορεί να επιτευχθεί το φιλόδοξο αυτό σχέδιο του Πεκίνου, που επιχειρεί να δημιουργήσει μία Νέα Κινεζική Τάξη, με απώτερο σκοπό την ενίσχυση της γεωστρατηγικής σημασίας της Ευρασίας και την ανάδειξη της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας στην δεσπόζουσα δύναμη του Διεθνούς Συστήματος.

⁷⁸BRATTBERG, E. and SOULA, E. 2018. Europe's Emerging Approach to China's Belt and Road Initiative, Οκτ. Available [here](#) [28/03/2019]